

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ГЕОЕКОЛОГІЯ»

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Туризм»
Факультет	Факультет географії, історії та туризму
Кафедра	Географії і туризму
Семестр	8
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	к.геогр.н., доцент Яроменко Оксана Володимирівна
Контактна інформація	Yaromenko_ov@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Геоєкологія передбачає ознайомлення з теоретичними засадами і методичними прийомами досліджень екологічних проблем і ситуацій на локальному і регіональному рівнях. При аналізі рекреаційно-туристичного простору, важливо оцінювати геоєкологічний ризик, розуміти аспекти екологічного законодавства і права, чим визначається актуальність даної навчальної дисципліни.
Мета та цілі	Мета: ознайомлення здобувачів вищої освіти з теоретичними засадами і методичними прийомами досліджень геоєкологічних проблем і ситуацій на локальному і регіональному рівнях, виховувати бережливе ставлення до природи при здійсненні рекреаційно-туристичної діяльності. Головними завданнями є: розкрити зміст і завдання геоєкології як науки, особливості природного та антропогенного впливу на складові географічної оболонки, аналізувати навколишнє середовища, визначаючи вплив природних та антропогенних чинників з метою аналізу рекреаційно-туристичного простору, оцінювати геоєкологічний ризик, розуміти аспекти екологічного законодавства і права.
Результати навчання	Визначати тенденції змін навколишнього середовища під впливом природних факторів з метою аналізу рекреаційно-туристичного простору; визначати тенденції змін геоєкосистем під впливом діяльності людини; виховувати у рекреантів, туристів бережливе ставлення до природи при здійсненні рекреаційно-туристичної діяльності. Розуміти прагнення до збереження навколишнього середовища.
Soft skills: соціально-психологічні аспекти професійної компетентності, що відповідають заявленим цілям	Soft skills (соціально-психологічні аспекти професійної компетентності): Здатність логічно і системно мислити. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості. Здатність планувати та управляти часом. Здатність аналізувати та оцінювати. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.

програми	
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Географія світового господарства», «Рекреаційні комплекси світу», «Туристичні ресурси України», «Організація туристичних подорожей»

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
Тема 1. Зміст, предмет і об'єкт геоєкології	Зміст, предмет і об'єкт геоєкології. Методи геоєкології. Господарське значення геоєкології. Поняття про геологічне середовище. Геоєкосистеми та їх ієрархія. Природно-антропогенні системи. Поняття геоєкологічного ризику.	практичні завдання
Тема 2. Природні впливи на літосферу	Характеристика літосфери та її будова. Фактори, які впливають на стан літосфери. Геоєкологічні наслідки природного впливу на літосферу. Фізичні поля та їх види. Порушення геохімічної рівноваги літосфери. Ерозія та порушення геодинамічної рівноваги літосфери. Геоєкологічні наслідки землетрусів, вулканів, наслідки падіння метеоритів.	практичні завдання, підготовка доповіді
Тема 3. Природні впливи на гідросферу і атмосферу.	Характеристика гідросфери та її будова. Фактори, які впливають на стан гідросфери. Кругообіг води на Землі. Руйнівна діяльність морів та геоєкологічна діяльність поверхневих текучих вод. Геоєкосистеми гідросфери. Характеристика атмосфери. Фактори, які впливають на стан атмосфери.	практичні завдання
Тема 4. Антропогенний вплив на літосферу і гідросферу.	Антропогенний вплив на літосферу: ерозія, карстоутворення, суфозія, опустинювання. Негативні та позитивні форми рельєфу антропогенного походження. Підземні споруди та їх види. Поняття техноземів та їх властивості. Забруднення ґрунтів та його види. Класифікація забруднень ґрунтів. Антропогенний вплив на гідросферу. Види забруднень гідросфери. Поняття стічних вод, класифікація. Способи очищення стічних вод.	практичні завдання, доповідь
Тема 5. Антропогенне забруднення атмосфери.	Антропогенне забруднення атмосфери. Самоочищенням атмосфери. Класифікація забруднень атмосфери. Класифікація промислових викидів. Класифікація джерел забруднення атмосферного повітря. Парниковий ефект, кислотні дощі, руйнування озонового шару, ядерна зима. Смоги та його види.	практичні завдання, доповідь
Тема 6. Екологічне законодавство і право. Екологічні проблеми туризму та шляхи їх вирішення.	Основні соціальні пріоритети екологічної політики України. Природоохоронне законодавство. Основні природоохоронні закони і кодекси України. Основні завдання Міністерства екології та природних ресурсів. Структура Мінекобезпеки. Екологічні проблеми туризму та шляхи їх вирішення.	практичні завдання, доповідь

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Основна

1. Білявський Г.О., Падун М.М., Фурдуй Р.С. Основи загальної екології: Підручник. – К.,

- Либідь, 2011. – 368 с.
2. Білявський Г.О., Фурдуй Р.С., Костіков І.Ю. Основи екологічних знань: Підручник. – К.: Либідь, 2010. – 333 с.
 3. Боков В.А., Лущик А.В. Основы экологической безопасности. – Симферополь: Сонат, 2008. – 285 с.
 4. Геоэкология и природопользование / под ред. Комарова Н.Г. – М.: Кондор, 2003. – 192 с.
 5. Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу. К.: Альтернатива. – 2004. – 192 с.
 6. Давиденко В.А., Білявський Г.О., Арсенюк С.Ю. Ландшафтна екологія. К.: Лібра, 2007. 280 с.
 7. Джигирей В.С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища. – К.: Знання, 2000. – 203 с.
 8. Запольський А.К, Салюк А.І. Основи екології. – К.: Вища школа, 2008. – 357 с.
 9. Олійник Я.Б., Шищенко П.Г. Гавриленко О.П. Основи екології. К.: Знання, 2012. 558 с.
 10. Топчиев А.Г. Геоэкология: Географические основы природопользования. Одесса: Астропринт, 1996. – 392 с.
 11. Шалімов М.О. Ландшафтна екологія: навч. посіб. для студ. екол. Спец. вищих навч. закладів. Одеса: Наука і техніка, 2012. 372 с.
 12. Шищенко П. Г., Гавриленко О. П. Геоекологія України: підручник . К., 2017.

Допоміжна

1. Assessment of surface water pollution in Western Bug River within the cross-border section of Ukraine. Journal of Water and Land Development. 2020, No. 46 (VII–IX): 97–104. DOI: DOI: 10.24425/jwld.2020.134201 (Gopchak I., Kalko A., Pinchuk O., Gerasimov Ie., Yaromenko O., ShkirynetsV.).
2. Адаменко О., Рудько Г. Екологічна геологія. – К.: Манускрипт. 2008.
3. Баб'як О.С., Біленчук П.Д., Чирва Ю.О. Екологічне право України. – К.: Атіка, 2011.
4. Багров М.В., Боков В.О., Черваньов І.Г. Землезнаство. Київ: Либідь, 2000.
5. Білявський Г. О., Фурдуй Р.С., Костіков І.Ю. Основи екологічних знань. Київ: Либідь, 2000.
6. Бровдій В.М., Гаца О.О. Екологічні проблеми України. – К., 2005.
7. Вовк В.М. Забруднення поверхневих і підземних вод Побужжя в межах Національного природного парку «Бузький Гард». Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Управління високошвидкісними рухомими об'єктами та професійна підготовка операторів складних систем» 24-25 листопада 2016 року, Кропивницький. КЛАНУ, 2016. С. 226–229.
8. Вовк В.М., Тимончук К.С. Динаміка забруднення річкових вод середньої і нижньої частини Південного Бугу. Стратегії інноваційного розвитку природничих дисциплін: досвід, проблеми та перспективи: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (м. Кропивницький, 1 бере-зня-16 квітня 2020 р.) / за заг. ред. проф. Н.А. Калініченко. Харків: ФОП Озеров, 2020. С. 70–72.
9. Вронский В.А. Прикладная экология. – Ростов на Дону: Фенікс, 2017.
10. Голод А.П. Екологізація туристичної діяльності в контексті забезпечення сталого розвитку регіону // Україна: Схід-Захід, проблеми сталого розвитку. Матеріали Всеукр.-турист. конференц., 24-25 листопада 2011. Львів. 2011. – Т.1. – С.86–88.
11. Гродзинський М.Д. Основи ландшафтної екології. – К.: Либідь, 2009.
12. Давиденко В.А., Білявський Г.О., Арсенюк С.Ю. Ландшафтна екологія. – К.: Лібра, 2007. – 280 с.
13. Егоренков Л.И. Геоэкология. – М.: Кондор, 2005. – 320 с.
14. Емельянов В.А. Основы морской геоэкологии. – К.: Наукова думка, 2005. – 235с.
15. Калько А.Д., Басюк Т.А., Яроменко О.В., Максимова Л.Р., Павлюк М.О. Оценка антропогенного воздействия на экологическое состояние малых рек Ровенской области // Materialy XIV Miedzynarodowej naukowii-praktycznej konferencji, «Aktualne problemy nowoczesnych nauk.2018», Volume 8 Przemysł: Nauka i studia. – S.51–53.
16. Кубай Д. Екологічні аспекти розвитку туризму. Вісник Львівського унів-ту. Серія: Міжнародні відносини. 2008. – Вип. 24. С. 142–146.
17. Корабльова А.І. Екологія: взаємовідносини людини і середовища. – Дніпропетровськ, 2001.

18. Круглов І.С. Геоєкологія як трансдисциплінарна наука про геоекосистеми // Фіз. геогр. та геоморф. 2005. Вип. 47. С. 100–107.
19. Методи геоєкологічних досліджень: навчальний посібник. За ред. М.Д. Гродзинського та П.Г. Шищенка. К.: ВЦ “Київський університет”, 1999. 243 с.
20. Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2017 році. – К.: Міністерство екології та природних ресурсів України, ФОП Грінь Д.С. – 2018. – 350 с.
21. Одум Ю. Екологія: В 2-х т. – М.: Мир, 1986. – Т. 1. – 328 с.; Т. 2. – 376 с.
22. Основи соціоекології. Київ: Вища школа, 1995.
23. Пригара О. Екологічні проблеми туризму та шляхи їх вирішення // Екологія та охорона навколишнього середовища. Актуальні питання гуманітарних наук. Випуск 8. – 2014. – С.404–408.
24. Самойленко В.М. Ймовірнісні математичні методи в геоєкології: Навчальний посібник. – К.: Ніка-Центр, 2002. – 404 с.
25. Соляник С.Ф. Проблема негативних наслідків сучасного масового туризму та шляхи їх подолання // Наукові записки Київського університету, економіки і права. Серія філософські науки. 2011. – Вип. 11. С.230–242.
26. Тищенко П., Гавриленко О. Геоєкологія в науково-освітньому вимірі // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Географія. 1(70). 2018. С. 9–15.
27. Яремчук І.Г. Економіка природокористування. Київ: Пошуково-видавниче агентство «Книга Пам'яті України», Видавничий центр «Просвіта», 2000.
28. Яроменко О. В. Екологічний аналіз басейну р. Устя / О. В. Яроменко, І. М. Кісілюк // Наука. Молодь. Екологія -2010: Збірник тез доповідей шостої Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених (26-28 травня 2010 року, м. Житомир). – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. – С. 134–135.
29. Яроменко О. В. Моніторинг ґрунтів Рівненщини // Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ: збірник наукових праць. – № 2 (20). – Рівне : РВЦ МЕРУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2018. – С. 115–124.
30. Яроменко О.В. Замега Р.С., Плечій І.М. Екологічний моніторинг урбосистеми Рівного // Регіональні геоєкологічні проблеми в умовах сталого розвитку. Збірник наукових праць III Міжнар. наук.-практ. конференції (Рівне, 18-20 жовтня 2018 р.) / Голова редкол. проф. Д.В. Лико. – Рівне, 2018. – С. 406 – 410.
31. Яроменко О.В., Гопчак І.В., Калько А.Д., Басюк Т.О. Оцінка антропогенного навантаження на басейн річки Вілія. Регіональні геоєкологічні проблеми в умовах сталого розвитку. Збірник наукових праць IV Міжнар. наук.-практ. конференції (Рівне, 22-24 вересня 2020 р.) / Голова редкол. проф. Д.В. Лико [та ін.]. – Рівне: видавець О. Зень, 2020. С. 71–73.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час виконання завдань вимагається дотримання правил академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (Теми 1-6)	60
Підсумковий контроль (залік)	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни